

Sociaal werk op de eerste lijn (H002386)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 1)

Nederlands

Gent

hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Grymonprez, Hans

PP04

Verantwoordelijk lesgever

De Corte, Joris

PP04

Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

Bachelor of Science in de pedagogische wetenschappen (afstudeerrichting sociale agogiek)

stptn

aanbodsessie

6

A

Schakelprogramma tot Master of Science in het sociaal werk

6

A

Vorbereidingsprogramma tot Master of Science in het sociaal werk

6

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Sociaal werk; organisatie van de eerste lijn; genealogie, beleid, spanningsvelden en actuele uitdagingen van de eerste lijn; mensenrechten; sociale grondrechten; recht op maatschappelijke dienstverlening en menselijke waardigheid; toegankelijkheid; grenssituaties, outreachend werken en transformatieve praktijk.

Situering

Dit opleidingsonderdeel wordt gedoceerd in de derde bachelor pedagogische wetenschappen, richting sociale agogiek en in het voorbereidings- en schakelprogramma dat toegang geeft tot de master sociaal werk. Verder bouwend op inzichten uit de cursus Sociale Agogiek wordt ingegaan op de concrete rol die sociaal werkers op de eerste lijn kunnen vervullen in het realiseren van sociale grondrechten en menselijke waardigheid, gegeven de toenemende ervaring van complexiteit van maatschappelijke problemen, migratie, veranderingen in de welvaartstaat en ontwikkelingen in het sociaal werk. Vanuit de idee van grenzen en grenspraktijken ligt de focus op het bevragen van vigerende probleemdefinities en cliëntconstructies in sociaal werk praktijken en hun context.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel bestuderen we sociaal werk op de eerste lijn als historisch vormgegeven en in voortdurende interactie tussen de verzorgingsstaat, bredere maatschappelijke verhoudingen en het concreet aanbod van geprofessionaliseerde sociale dienstverlening.

Het opleidingsonderdeel behandelt iteratief twee vraagstukken:

Een eerste vraagstuk richt zich op de verkenning van beleid en actuele vormgeving van sociaal werk op de eerste lijn. Aan bod komen onder andere de genealogie van de OCMW (en breder de armenzorg) en genealogie van de CAW. De historische ontwikkeling van verschillende vormen van ingebouwd sociaal werk (op de grens van onderwijs, gezondheidszorg en justitie) en allerlei geïntegreerde organisatieconcepten.

Een tweede vraagstuk zijn de uitdagingen en spanningsvelden die in deze ontwikkelingen opduiken. We bestuderen theorie, wetenschap en sociale vraagstukken. We verkennen de grenssituaties die deze geprofessionaliseerde praktijken met zich meebrengen en wat dit betekent voor hun engagement ten

aanzien van de maatschappelijke verhoudingen die mee vorm geven aan de problemen waar ze in tussenkomen.

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op de eindcompetenties van sociale agogiek (H002076).

Eindcompetenties

- 1 Sociaal werk praktijken op de eerste lijn begrijpen in relatie tot de sociale kaart begrepen als een spiegel van historische, maatschappelijke en culturele veranderingen in een bepaalde ruimte.
- 2 Sociaal werk praktijken op de eerste lijn analyseren als praktijken met oog op het realiseren van mensenrechten en menselijke waardigheid.
- 3 Actuele wetenschappelijke kennis over toegankelijkheid, onderbescherming, handelingsruimte, outreachend werken en netwerken inbedden in een analyse van sociaal werk praktijken op de eerste lijn.
- 4 Kritisch bevragen van gehanteerde probleemdefinities en clientconstructies.
- 5 Grenssituaties in sociaal werk praktijken op de eerste lijn identificeren als pedagogische, professionele en wetenschappelijke uitdaging.

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Excursie, Hoorcollege, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcollege: focus op lesinhouden, mogelijk wordt gevraagd voorafgaand aan de les tekstmateriaal door te nemen, in meerdere lessen nodigen we onderzoekers, veldwerkers of beleidsvoerders uit om hun inzichten te delen.

Microteaching via groepspresentaties gevolgd door discussie en feedback.

Werkbezoek van Zuur (zonder transport)

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: Lesmateriaal per les

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Oudst bruikbare editie : 2024-2025

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Bijkomende info: alle handouts zijn in het Nederlands

Type: Reader

Naam: Reader verplichte literatuur

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Nederlands

Oudst bruikbare editie : 2024-2025

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Nee

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Bijkomende info: Weinige teksten zijn in het Engels. Een aantal teksten zijn online beschikbaar via elektronische wetenschappelijke databanken.

Referenties

- Grymonprez, H. (2024). Grenzen, grenssituaties en grenshouding in het sociaal werk: een foucauldiaans perspectief. Workingpaper 002.2024.
- Dean, H. (2016). Social Rights and Human Welfare. London. Routledge

(Goedgekeurd)

- De Wilde, M., Cantillon, B., Vandenbroucke, F. & De Bie, M. (red.) (2016). 40 jaar OCMW en bijstand. Leuven-Den Haag: Acco.
- Grymonprez, H., Roose, R., & Roets, G. (2017). Outreach Social Work: from managing access to practices of accessibility. *European Journal of Social Work*, 20(4), 461–471.
- Grymonprez, H., Hermans, K., & Roose, R. (2020). The discursive construction of accessibility and its implications for outreach work. *Journal of Social Policy*, 49(3), 643–660. <https://doi.org/10.1017/S0047279419000801>.
- Grymonprez, H. & Cousaert, P. (red)(2020). Cahier Bouwen aan een Breed Sociaal Beleid: Maatschappelijk werk, sluitstuk van een breed sociaal beleid. Politeia, Cahierreeks (112 pagina's).
- Roose, R., Vander Laenen, F., Aertsens, I., & Van Garsse, L. (red.) (2012). Handboek Forensisch Welzijnswerk. Ontwikkeling, beleid, organisatie & praktijk. Gent: Academia Press.
- Verschuere, B., & Hermans, K. (2020). *Welzijn in Vlaanderen: beleid, bestuurlijke organisatie en uitdagingen* (Vijfde editie). Die Keure.
- Debruyne, P. & Grymonprez, H. (submitted). Sociaal werk herdenken in een transnationale en superdiverse migratierealiteit. *Journal of Social Intervention*.
- Feryn, N., Boeckxstaens, P., Ashcroft, R., De Corte, J., Roose, R. (2024). Looking Through the Eyes of General Practitioners: The Role of Social Work in Primary Health Care. *The British Journal of Social Work*, 54 (1) 105–123.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Tutoring (lees de vakkalender en inschrijvingsmodaliteiten op Ufora)
Mondelinge toelichting van de examenwijzer en examenvoorbeeldvragen

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Presentatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is niet mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

- 1) Mondelinge bevraging met open vragen.
- 2) groepspresentatie

Eindscoreberekening

Mondelinge bevraging: 80% van het eindresultaat

Groepspresentatie: 20% van het eindresultaat

Om praktische redenen is de groepspresentatie niet herneembaar in de tweede examenperiode. De punten van de groepspresentatie kunnen niet meegenomen worden. Het mondeling examen in de tweede examenperiode staat dus voor 100% van het eindresultaat.

Faciliteiten voor werkstudenten

Contacttutoring na afspraak